

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การจัดการการผลิตถั่วฝักยาวของเกษตรกรในอำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี ทำการสัมภาษณ์เกษตรกรผู้ผลิตถั่วฝักยาว จำนวน 50 ราย โดยแบ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 4 ตอน ตามลำดับ ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลสภาพสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร

ตอนที่ 2 การจัดการการผลิตถั่วฝักยาวของเกษตรกร

ตอนที่ 3 ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตถั่วฝักยาวของเกษตรกร

ตอนที่ 4 ปัญหาในการผลิตถั่วฝักยาวของเกษตรกร

ตอนที่ 1 ข้อมูลสภาพสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร

1.1 ข้อมูลพื้นฐานทางสังคมของเกษตรกร

การศึกษาข้อมูลพื้นฐานทางสังคมของเกษตรกรผู้ผลิตถั่วฝักยาวในอำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพอื่นนอกเหนือจากการปลูกถั่วฝักยาว และประสบการณ์ในการปลูกถั่วฝักยาว ผลการศึกษามีรายละเอียด ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลพื้นฐานทางสังคมของเกษตรกร

(N = 50)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	31	62.00
หญิง	19	38.00
อายุ		
26-35 ปี	13	26.00
36-45 ปี	22	44.00
46-55 ปี	14	28.00
56-65 ปี	1	2.00
Mean = 41.48 ปี	$\sigma = 8.26$ ปี	Min = 26 ปี Max = 65 ปี
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	27	54.00
มัธยมศึกษา/ปวช.	21	42.00
อนุปริญญา/ปวส.	2	4.00
อาชีพอื่นนอกเหนือจากการปลูกถั่วฝักยาว (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ทำสวน	23	46.00
ทำไร่	5	10.00
ทำนา	35	70.00
รับจ้าง	6	12.00
ค้าขาย	2	4.00
ประสบการณ์ในการปลูกถั่วฝักยาว		
1-5 ปี	25	50.00
6-10 ปี	22	44.00
มากกว่า 10 ปี	3	6.00
Mean = 6.60 ปี	$\sigma = 3.48$ ปี	Min = 1 ปี Max = 20 ปี

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพพื้นฐานทางสังคมของเกษตรกรผู้ผลิตถั่วฝักยาว ในตารางที่ 4.1 สรุปได้ดังนี้

เพศ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 62.00 นอกนั้นเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 38.00

อายุ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 36-45 ปี คิดเป็นร้อยละ 44.00 รองลงมาคือ อายุระหว่าง 46-55 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.00 อายุระหว่าง 26-35 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.00 และอายุระหว่าง 56-65 ปี คิดเป็นร้อยละ 2.00 โดยเกษตรกรมีอายุดำสุด 26 ปี อายุสูงสุด 65 ปี และอายุเฉลี่ย 41.48 ปี

ระดับการศึกษา พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 54.00 รองลงมาคือ ระดับมัธยมศึกษา/ปวช. คิดเป็นร้อยละ 42.00 และระดับอนุปริญญา/ปวส. คิดเป็นร้อยละ 4.00

อาชีพอื่นนอกเหนือจากการปลูกถั่วฝักยาว พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีอาชีพทำนา คิดเป็นร้อยละ 70.00 รองลงมาคือ อาชีพทำสวน คิดเป็นร้อยละ 46.00 อาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 12.00 อาชีพทำไร่ คิดเป็นร้อยละ 10.00 และอาชีพค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 4.00

ประสบการณ์ในการปลูกถั่วฝักยาว พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการปลูกถั่วฝักยาวที่ระหว่าง 1-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมาคือ ที่ระหว่าง 6-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 44.00 และมากกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 6.00 โดยเกษตรกรมีประสบการณ์ในการปลูกถั่วฝักยาวต่ำสุดที่ 1 ปี สูงสุดที่ 20 และเฉลี่ยที่ 6.60 ปี

1.2 ขนาดครัวเรือนและแรงงานของเกษตรกร

การศึกษาขนาดครัวเรือนและแรงงานของเกษตรกร ประกอบด้วย จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวนแรงงานทั้งหมดที่ใช้ในการปลูกถั่วฝักยาว จำนวนแรงงานในครัวเรือน และจำนวนแรงงานจ้าง ผลการศึกษามีรายละเอียด ดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของข้อมูลขนาดครัวเรือนและแรงงานของเกษตรกร

(N = 50)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน		
3 คน	5	10.00
4 คน	20	40.00
5 คน	15	30.00
6 คน	10	20.00
Mean = 4.60 คน $\sigma = 0.92$ คน Min = 3 คน Max = 6 คน		
จำนวนแรงงานทั้งหมดที่ใช้ในการปลูกถั่วฝักยาว		
2-3 คน	21	42.00
4-5 คน	26	52.00
มากกว่า 5 คน	3	6.00
Mean = 4.06 คน $\sigma = 1.76$ คน Min = 2 คน Max = 10 คน		
จำนวนแรงงานในครัวเรือน		
1-2 คน	18	36.00
3-4 คน	28	56.00
มากกว่า 4 คน	4	8.00
Mean = 2.98 คน $\sigma = 1.05$ คน Min = 1 คน Max = 6 คน		
จำนวนแรงงานจ้าง		
ไม่จ้าง	24	48.00
จ้าง	26	52.00
- 1-2 คน	21	42.00
- มากกว่า 2 คน	5	10.00
Mean = 1.08 คน $\sigma = 1.27$ คน Min = 0 คน Max = 5 คน		

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลขนาดครัวเรือนและแรงงานของเกษตรกรผู้ผลิตถั่วฝักยาว ในตารางที่ 4.2 สรุปได้ดังนี้

ขนาดครัวเรือน พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 รองลงมาคือ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 และจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 โดยเกษตรกรมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนน้อยสุดที่ 3 คน มากสุดที่ 6 คน และเฉลี่ยที่ 4.60 คน

จำนวนแรงงานทั้งหมดที่ใช้ในการปลูกถั่วฝักยาว พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีจำนวนแรงงานทั้งหมดที่ใช้ในการปลูกถั่วฝักยาวระหว่าง 4-5 คน คิดเป็นร้อยละ 52.00 รองลงมาคือระหว่าง 2-3 คน คิดเป็นร้อยละ 42.00 และมากกว่า 5 คน คิดเป็นร้อยละ 6.00 โดยเกษตรกรมีจำนวนแรงงานทั้งหมดที่ใช้ในการปลูกถั่วฝักยาน้อยสุดที่ 2 คน สูงสุดที่ 10 คน และเฉลี่ยที่ 4.06 คน

จำนวนแรงงานในครัวเรือน พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีจำนวนแรงงานในครัวเรือนในการผลิตถั่วฝักยาวระหว่าง 3-4 คน คิดเป็นร้อยละ 56.00 รองลงมาคือ ระหว่าง 1-2 คน คิดเป็นร้อยละ 36.00 และมากกว่า 4 คน คิดเป็นร้อยละ 8.00 โดยเกษตรกรมีจำนวนแรงงานในครัวเรือนในการผลิตถั่วฝักยาน้อยที่สุดที่ 1 คน สูงที่สุดที่ 6 คน และเฉลี่ยที่ 2.98 คน

จำนวนแรงงานจ้าง พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่จ้างแรงงาน คิดเป็นร้อยละ 52.00 นอกนั้นไม่จ้างแรงงาน คิดเป็นร้อยละ 48.00 โดยมีจำนวนแรงงานจ้างระหว่าง 1-2 คน คิดเป็นร้อยละ 42.00 และมากกว่า 2 คน คิดเป็นร้อยละ 10 โดยเกษตรกรมีจำนวนแรงงานจ้างสูงที่สุดที่ 5 คน และเฉลี่ยที่ 1.08 คน

1.3 พื้นที่ที่ใช้ในการปลูกถั่วฝักยาว ลักษณะการถือครองที่ดิน และแหล่งเงินทุนที่ใช้ในการปลูกถั่วฝักยาวของเกษตรกร

การศึกษาลักษณะการถือครองที่ดินที่ใช้ในการปลูกถั่วฝักยาว และแหล่งเงินทุนที่ใช้ในการปลูกถั่วฝักยาว ผลการศึกษามีรายละเอียด ดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของข้อมูลพื้นที่ที่ใช้ในการปลูกถั่วฝักยาว ลักษณะการถือครองที่ดิน และแหล่งเงินทุนที่ใช้ในการปลูกถั่วฝักยาวของเกษตรกร

(N = 50)			
รายการ		จำนวน	ร้อยละ
พื้นที่ที่ใช้ในการปลูกถั่วฝักยาว			
1 ไร่		21	42.00
2 ไร่		20	40.00
มากกว่า 2 ไร่		9	18.00
Mean = 1.86 ไร่	σ = 0.96 ไร่	Min = 1 ไร่	Max = 5 ไร่

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

(N = 50)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ลักษณะการถือครองที่ดิน		
ที่ดินของตนเอง/ครอบครัว	41	82.00
- 1 ไร่	20	40.00
- 2 ไร่	14	28.00
- มากกว่า 2 ไร่	7	14.00
Mean = 1.80 ไร่ $\sigma = 1.16$ ไร่ Min = 0 ไร่ Max = 5 ไร่		
ไม่มีที่ดินของตนเอง (เช่าที่ดิน)	9	18.00
- 1 ไร่	1	2.00
- 2 ไร่	6	12.00
- มากกว่า 2 ไร่	2	4.00
Mean = 2.11 ไร่ $\sigma = 0.85$ ไร่ Min = 0 ไร่ Max = 3 ไร่		
แหล่งเงินทุนที่ใช้ในการปลูกถั่วฝักยาว (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ของตนเอง	50	100.00
พ่อค้าที่รับซื้อผลผลิต	12	24.00

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะการถือครองที่ดินที่ใช้ในการปลูกถั่วฝักยาว และแหล่งเงินทุนที่ใช้ในการปลูกถั่วฝักยาว ในตารางที่ 4.3 สรุปได้ดังนี้

พื้นที่ที่ใช้ในการปลูกถั่วฝักยาว พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้ที่ดินในการปลูกถั่วฝักยาว จำนวน 1 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 42.00 รองลงมาคือ จำนวน 2 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 40.00 และมากกว่า 2 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 18.00 โดยเกษตรกรใช้ที่ดินในการปลูกถั่วฝักยาวน้อยที่สุดที่ 1 ไร่ สูงสุดที่ 5 ไร่ และเฉลี่ยที่ 1.86 ไร่

ลักษณะการถือครองที่ดินที่ใช้ในการปลูกถั่วฝักยาว พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้ที่ดินของตนเองหรือของครอบครัวในการปลูกถั่วฝักยาว คิดเป็นร้อยละ 82.00 โดยส่วนใหญ่ใช้ที่ดินในการปลูกถั่วฝักยาว จำนวน 1 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 40.00 รองลงมาคือ จำนวน 2 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 28.00 และมากกว่า 2 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 14.00 โดยเกษตรกรใช้ที่ดินของตนเองหรือของครอบครัว สูงสุดที่ 5 ไร่ และเฉลี่ยที่ 1.80 ไร่ นอกนั้นเช่าที่ดิน (ไม่มีที่ดินของตนเอง) คิดเป็นร้อยละ 18.00 โดยส่วนใหญ่เช่าที่ดินในการปลูกถั่วฝักยาว จำนวน 2 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 12.00 รองลงมาคือ มากกว่า 2 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 4.00 และจำนวน 1 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 2.00 โดยเกษตรกรเช่าที่ดินสูงสุดที่ 3 ไร่ และเฉลี่ยที่ 2.11 ไร่

แหล่งเงินทุนที่ใช้ในการปลูกกล้วย พพบว่า เกษตรกรทุกรายใช้เงินทุนของตนเองในการปลูกกล้วย คิดเป็นร้อยละ 100.00 และมีบางรายที่ใช้เงินทุนของพ่อค้าที่รับซื้อผลผลิตร่วมด้วย คิดเป็นร้อยละ 24.00

ตอนที่ 2 การจัดการการผลิตกล้วยของเกษตรกร

การศึกษาการจัดการการผลิตกล้วยของเกษตรกรผู้ผลิตกล้วยในอำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี ประกอบด้วย การวางแผน การดำเนินการ และการควบคุม ผลการศึกษามีรายละเอียด ดังนี้

2.1 การวางแผน

การวางแผนการผลิตกล้วยของเกษตรกร ผลการศึกษามีรายละเอียด ดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละของข้อมูลการวางแผนการผลิตกล้วยของเกษตรกร

(N = 50)		
รายการ	จำนวน	ร้อยละ
การกำหนดเป้าหมายการผลิตล่วงหน้าก่อนการผลิต		
ไม่ทำ	19	38.00
ทำ	31	62.00
- กำหนดขนาดพื้นที่ปลูก	30	60.00
- กำหนดช่วงเดือนที่ปลูก	1	2.00
การวางแผนจัดหาปัจจัยการผลิตล่วงหน้าก่อนการผลิต		
ไม่ทำ	31	62.00
ทำ	19	38.00
- เมล็ดพันธุ์	18	36.00
- อุปกรณ์ทำค้าง	1	2.00
การวางแผนช่วงเวลาที่เหมาะสมปลูก		
ปลูกต่อเนื่องตลอดทั้งปี จำนวน 2 รุ่นต่อปี	26	52.00
ปลูกสลับกับพืชชนิดอื่น	24	48.00

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

(N = 50)		
รายการ	จำนวน	ร้อยละ
การวางแผนด้านงบประมาณค่าใช้จ่ายในการผลิต		
ไม่ทำ	23	46.00
ทำ	27	54.00
การจัดทำแผนการผลิตเป็นลายลักษณ์อักษร		
ไม่ทำ	45	90.00
ทำ	5	10.00

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการจัดการการผลิตในการผลิตถั่วฝักยาวของเกษตรกร ด้านการวางแผน ในตารางที่ 4.4 สรุปได้ดังนี้

การกำหนดเป้าหมายการผลิตล่วงหน้าก่อนการผลิต พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่กำหนดเป้าหมายการผลิตล่วงหน้าก่อนการผลิต คิดเป็นร้อยละ 62.00 นอกนั้นไม่กำหนดเป้าหมายการผลิตล่วงหน้าก่อนการผลิต คิดเป็นร้อยละ 38.00 โดยเกษตรกรส่วนใหญ่กำหนดขนาดพื้นที่ปลูก คิดเป็นร้อยละ 60.00 และกำหนดช่วงเดือนที่ปลูก คิดเป็นร้อยละ 2.00

การวางแผนจัดหาปัจจัยการผลิตล่วงหน้าก่อนการผลิต พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่วางแผนจัดหาปัจจัยการผลิตล่วงหน้าก่อนการผลิต คิดเป็นร้อยละ 62.00 นอกนั้นวางแผนจัดหาปัจจัยการผลิตล่วงหน้าก่อนการผลิต คิดเป็นร้อยละ 38.00 โดยเกษตรกรส่วนใหญ่ซื้อเมล็ดพันธุ์ไว้ล่วงหน้าก่อนการผลิต คิดเป็นร้อยละ 36.00 และซื้ออุปกรณ์ทำค้ำ คิดเป็นร้อยละ 2.00

การวางแผนช่วงเวลาที่จะปลูก พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ปลูกถั่วฝักยาวต่อเนื่องตลอดทั้งปี จำนวน 2 รุ่นต่อปี คิดเป็นร้อยละ 52.00 นอกนั้นปลูกถั่วฝักยาวสลับกับพืชชนิดอื่น คิดเป็นร้อยละ 48.00 โดยพืชที่เกษตรกรปลูกสลับกับถั่วฝักยาวส่วนใหญ่คือ แตงกวา คื่นช่าย มะระ บวบ เป็นต้น

การวางแผนด้านงบประมาณค่าใช้จ่ายในการผลิต พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่วางแผนด้านงบประมาณค่าใช้จ่ายในการผลิต คิดเป็นร้อยละ 54.00 นอกนั้นไม่วางแผนด้านงบประมาณค่าใช้จ่ายในการผลิต คิดเป็นร้อยละ 46.00

การจัดทำแผนการผลิตเป็นลายลักษณ์อักษร พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่จัดทำแผนการผลิตเป็นลายลักษณ์อักษร คิดเป็นร้อยละ 90.00 นอกนั้นจัดทำแผนการผลิตเป็นลายลักษณ์อักษร คิดเป็นร้อยละ 10.00

2.2 การดำเนินการ

การดำเนินการการผลิตถั่วฝักยาวของเกษตรกรผู้ผลิตถั่วฝักยาว ประกอบด้วย การจัดการด้านพันธุ์พืช การเตรียมดิน การปลูก การปฏิบัติดูแลรักษา ผลการศึกษามีรายละเอียด ดังตารางที่ 4.5 - 4.8

2.2.1 การจัดการด้านพันธุ์พืช

การดำเนินการ ด้านการจัดการด้านพันธุ์พืช ผลการศึกษามีรายละเอียด ดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละของข้อมูลการจัดการด้านพันธุ์พืชของเกษตรกร

(N = 50)		
รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ชนิดพันธุ์ที่ใช้		
สามชุก	32	64.00
ลำน้าสี	11	22.00
เพชร 99	5	10.00
สายทิพย์/สายธาร	2	4.00
แหล่งที่มาของชนิดพันธุ์		
ร้านจำหน่ายอุปกรณ์การเกษตร	41	82.00
พ่อค้าที่รับซื้อผลผลิต	9	18.00
การแช่เมล็ด		
ไม่แช่	17	34.00
แช่	33	66.00
อัตราการใช้เมล็ดพันธุ์		
0.7-0.9 กิโลกรัม/ไร่	50	100.00
ราคาเมล็ดพันธุ์		
220-235 บาท/กระป๋อง	28	56.00
236-250 บาท/กระป๋อง	22	44.00

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการจัดการการผลิตในการผลิตถั่วฝักยาวของเกษตรกร ด้านการจัดการด้านพันธุ์พืช ในตารางที่ 4.5 สรุปได้ดังนี้

ชนิดพันธุ์ที่ใช้ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้เมล็ดพันธุ์สามซุก คิดเป็นร้อยละ 64.00 รองลงมาคือ พันธุ์ลำน้ำชี คิดเป็นร้อยละ 22.00 พันธุ์เพชร 99 คิดเป็นร้อยละ 10.00 และพันธุ์สายธาร หรือสายทิพย์ คิดเป็นร้อยละ 4.00

แหล่งที่มาของชนิดพันธุ์ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ซื้อเมล็ดพันธุ์จากร้านจำหน่าย อุปกรณ์การเกษตร คิดเป็นร้อยละ 82.00 นอกนั้นซื้อจากพ่อค้าที่รับซื้อผลผลิต คิดเป็นร้อยละ 18.00

การแช่เมล็ด พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่แช่เมล็ดพันธุ์ก่อนนำไปปลูก คิดเป็นร้อยละ 66.00 นอกนั้นไม่แช่เมล็ดพันธุ์ คิดเป็นร้อยละ 34.00

อัตราการใช้เมล็ดพันธุ์ พบว่า เกษตรกรทุกรายมีอัตราการใช้เมล็ดพันธุ์ที่ 0.7-0.9 กิโลกรัม/ไร่ เหมือนกันทุกราย คิดเป็นร้อยละ 100.00

ราคามูลค่าพันธุ์ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ซื้อเมล็ดพันธุ์ที่ระหว่างราคา 220-235 บาท/กระป๋อง คิดเป็นร้อยละ 56.00 รองลงมาคือ ที่ระหว่างราคา 236-250 บาท/กระป๋อง คิดเป็นร้อยละ 44.00

2.2.2 การเตรียมดิน

การดำเนินการ ด้านการเตรียมดิน ผลการศึกษามีรายละเอียด ดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 จำนวนและร้อยละของข้อมูลการเตรียมดินของเกษตรกร

(N = 50)		
รายการ	จำนวน	ร้อยละ
การไถกลบหน้าดินและยกร่อง		
ไม่ทำ	2	4.00
ทำ	48	96.00
การขุดหลุม		
ไม่ทำ	0	0.00
ทำ	50	100.00

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการจัดการการผลิตในการผลิตถั่วฝักยาวของเกษตรกร ด้านการเตรียมดิน ในตารางที่ 4.6 สรุปได้ดังนี้

การไถกลบหน้าดินและยกร่อง พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีการไถกลบหน้าดินและยกร่อง คิดเป็นร้อยละ 96.00 นอกนั้นไม่มีการไถกลบหน้าดินและยกร่อง คิดเป็นร้อยละ 4.00

การขุดหลุม พบว่า เกษตรกรทุกรายมีการขุดหลุมก่อนการปลูก คิดเป็นร้อยละ 100.00

2.2.3 การปลูก

การดำเนินการ ด้านการปลูก ผลการศึกษามีรายละเอียด ดังตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 จำนวนและร้อยละของข้อมูลการปลูกของเกษตรกร

(N = 50)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ระยะปลูก (ระยะห่างระหว่างหลุม×ระยะห่างระหว่างแถว)		
50×60-50×90 เซนติเมตร	25	50.00
50×100-50×150 เซนติเมตร	23	46.00
มากกว่า 50×150 เซนติเมตร	2	4.00
การปลูกซ่อม		
ไม่ทำ	23	46.00
ทำ	27	54.00
การพรวนดินและถอนแยก		
ไม่ทำ	3	6.00
ทำ	47	94.00

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการจัดการการผลิตในการผลิตถั่วฝักยาวของเกษตรกร ด้านการปลูก ในตารางที่ 4.7 สรุปได้ดังนี้

ระยะปลูก พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้ระยะปลูก (ระยะห่างระหว่างหลุม×ระยะห่างระหว่างแถว) ระหว่าง 50×60-50×90 เซนติเมตร คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมาคือ ระหว่าง 50×100-50×150 เซนติเมตร คิดเป็นร้อยละ 46.00 และที่ระยะมากกว่า 50×150 เซนติเมตร คิดเป็นร้อยละ 4.00

การปลูกซ่อม พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีการปลูกซ่อม คิดเป็นร้อยละ 54.00 นอกนั้นไม่มีการปลูกซ่อม คิดเป็นร้อยละ 46.00

การพรวนดินและถอนแยก พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีการพรวนดินและถอนแยก คิดเป็นร้อยละ 94.00 นอกนั้นไม่มีการพรวนดินและถอนแยก คิดเป็นร้อยละ 6.00

2.2.4 การปฏิบัติดูแลรักษาและการเก็บเกี่ยว

การดำเนินการ ด้านการปฏิบัติดูแลรักษา และการเก็บเกี่ยว ผลการศึกษามีรายละเอียด ดังตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 จำนวนและร้อยละของข้อมูลการปฏิบัติดูแลรักษาของเกษตรกร

(N = 50)		
รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. การให้น้ำ		
การให้น้ำด้วยฝักยาว		
ใช้เรือ	24	48.00
ใช้แรงงานคน	26	52.00
ความถี่ในการให้น้ำ		
ทุกวัน	17	34.00
วันเว้นวัน	33	66.00
ช่วงเวลาในการให้น้ำ		
เช้า	4	8.00
เย็น	46	92.00
แหล่งน้ำที่ใช้		
แม่น้ำ	5	10.00
บ่อเก็บน้ำ	5	10.00
คลองส่งน้ำ	15	30.00
คลองระบายน้ำ	19	38.00
บ่อบาดาล	6	12.00
2. การปักไม้ค้ำหลุม		
การใช้เชือกหรือข่ายแทนค้ำ	37	74.00
หลุมละ 2 ค้ำ โดยให้ตั้งฉากกับผิวดิน	5	10.00
หลุมละ 3 ค้ำ โดยให้ตั้งฉากกับผิวดิน	8	16.00
3. การใส่ปุ๋ย		
การใส่ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก		
ไม่ใส่	50	100.00
ใส่	0	0.00

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

(N = 50)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
การใส่ปุ๋ยเคมี		
ไม่ใส่	0	0.00
ใส่ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	50	100.00
ระหว่างการปลูก	23	46.00
ระหว่างการพรวนดินและถอนแยก	45	90.00
ระหว่างการเก็บเกี่ยว	50	100.00
4. การป้องกันกำจัดวัชพืช		
ไม่ทำ	0	0.00
ทำ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	50	100.00
การใช้สารเคมีกำจัดวัชพืช	46	92.00
การกำจัดวัชพืชด้วยแรงงานคน	12	24.00
5. การป้องกันกำจัดโรคพืชและแมลง		
ไม่ทำ	0	0.00
ทำ	50	100.00
6. การเก็บเกี่ยว และการจัดการหลังการเก็บเกี่ยว		
วิธีการเก็บเกี่ยว		
- เก็บเกี่ยวเอง	32	64.00
- เก็บเกี่ยวเองและจ้างแรงงาน	18	36.00
การเรียงขนาด		
- ไม่ทำ	0	0.00
- ทำ	50	100.00
การจำหน่าย		
- พ่อค้าส่งหรือพ่อค้ารวบรวมในจังหวัดสุพรรณบุรี	50	100.00
อายุการเก็บเกี่ยว		
- น้อยกว่า 45 วัน	2	4.00
- 45 วัน	27	54.00
- มากกว่า 45 วัน	21	42.00
Mean = 46.40 วัน	σ = 3.40 วัน	Min = 30 วัน Max = 50 วัน
การเก็บเมล็ดพันธุ์เพื่อฤดูกาลถัดไป		
- ไม่เก็บ	50	100.00
- เก็บ	0	0.00

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการจัดการการผลิตในการผลิตถั่วฝักยาวของเกษตรกร ด้านการปลูก ในตารางที่ 4.8 สรุปได้ดังนี้

การให้น้ำ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ให้น้ำถั่วฝักยาวโดยใช้แรงงานคน คิดเป็นร้อยละ 52.00 นอกนั้นให้น้ำถั่วฝักยาวโดยใช้เรือ คิดเป็นร้อยละ 48.00 โดยเกษตรกรส่วนใหญ่ให้น้ำแบบวันเว้นวัน คิดเป็นร้อยละ 66.00 นอกนั้นให้น้ำทุกวัน คิดเป็นร้อยละ 34.00 ซึ่งเกษตรกรส่วนใหญ่ให้น้ำในช่วงเย็น คิดเป็นร้อยละ 92.00 นอกนั้นเป็นช่วงเช้า คิดเป็นร้อยละ 8.00 และแหล่งน้ำที่เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้ในการปลูกถั่วฝักยาวคือ คลองระบายน้ำ คิดเป็นร้อยละ 38.00 รองลงมาคือ คลองส่งน้ำ คิดเป็นร้อยละ 30.00 บ่อบาดาล คิดเป็นร้อยละ 12.00 และแม่น้ำกับบ่อกักเก็บน้ำ คิดเป็นร้อยละ 10.00 เท่ากัน

การปักไม้ค้ำหลุม พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้เชือกหรือข่ายแทนค้ำ คิดเป็นร้อยละ 74.00 รองลงมาคือ การใช้ไม้หลุมละ 3 ค้างโดยให้ตั้งฉากกับผิวดิน คิดเป็นร้อยละ 16.00 และการใช้ไม้หลุมละ 2 ค้างโดยให้ตั้งฉากกับผิวดิน คิดเป็นร้อยละ 10.00

การใส่ปุ๋ย พบว่า เกษตรกรทุกรายไม่มีการใส่ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก คิดเป็นร้อยละ 100.00 และเกษตรกรทุกรายมีการใส่ปุ๋ยเคมี คิดเป็นร้อยละ 100.00 โดยเกษตรกรทุกรายใส่ปุ๋ยเคมีระหว่างการเก็บเกี่ยว คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมาคือ ระหว่างการพรวนดินและถอนแยก คิดเป็นร้อยละ 90.00 และระหว่างการปลูก คิดเป็นร้อยละ 46.00

การป้องกันกำจัดวัชพืช พบว่า เกษตรกรทุกรายมีการป้องกันกำจัดวัชพืช คิดเป็นร้อยละ 100.00 โดยเกษตรกรส่วนใหญ่ใช้สารเคมีกำจัดวัชพืช คิดเป็นร้อยละ 92.00 นอกนั้นกำจัดวัชพืชด้วยแรงงาน คิดเป็นร้อยละ 24.00

การป้องกันกำจัดโรคพืชและแมลง พบว่า เกษตรกรทุกรายมีการป้องกันกำจัดโรคพืชและแมลง คิดเป็นร้อยละ 100.00

การเก็บเกี่ยว และการจัดการหลังการเก็บเกี่ยว พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เก็บเกี่ยวเอง คิดเป็นร้อยละ 64.00 นอกนั้นเก็บเกี่ยวเองและจ้างแรงงาน คิดเป็นร้อยละ 36.00 โดยเกษตรกรทุกรายมีการเรียงขนาดตามความยาวของถั่วฝักยาวเป็นขนาดต่างๆ ประมาณ 4-5 ขนาด คิดเป็นร้อยละ 100.00 และเกษตรกรทุกรายจำหน่ายผลผลิตให้กับพ่อค้าส่งหรือพ่อค้ารวบรวมในจังหวัดสุพรรณบุรี คิดเป็นร้อยละ 100.00 ซึ่งส่วนใหญ่มีอายุการเก็บเกี่ยวผลผลิตที่ จำนวน 45 วัน คิดเป็นร้อยละ 54.00 รองลงมาคือ มากกว่า 45 วัน คิดเป็นร้อยละ 42.00 และน้อยกว่า 45 วัน คิดเป็นร้อยละ 4.00 โดยมีอายุการเก็บเกี่ยวต่ำสุดที่ 30 วัน อายุการเก็บเกี่ยวสูงสุดที่ 50 วัน และอายุการเก็บเกี่ยวเฉลี่ยที่ 46.40 วัน โดยเกษตรกรทุกรายไม่มีการเก็บเมล็ดพันธุ์เพื่อฤดูกาลถัดไป คิดเป็นร้อยละ 100.00

2.3 การควบคุม

การควบคุมการผลิตถั่วฝักยาวของเกษตรกรผู้ผลิตถั่วฝักยาว ผลการศึกษามีรายละเอียด ดังตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 จำนวนและร้อยละของข้อมูลการควบคุมของเกษตรกร

(N = 50)		
รายการ	จำนวน	ร้อยละ
การควบคุมแรงงานให้ปฏิบัติงานตามระยะเวลาที่กำหนด		
ไม่ทำ	34	68.00
ทำบางครั้ง	10	20.00
ทำประจำ	6	12.00
การควบคุมงบประมาณค่าใช้จ่ายให้เป็นไปตามที่กำหนด		
ไม่ทำ	27	54.00
ทำบางครั้ง	22	44.00
ทำประจำ	1	2.00
การจดบันทึกข้อมูลต่างๆ ของฟาร์ม (ด้านการผลิตและการตลาด)		
เป็นลายลักษณ์อักษร		
ไม่ทำ	35	70.00
ทำบางครั้ง	15	30.00
ทำประจำ	0	0.00
การนำข้อมูลจากการจดบันทึกมาวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทน		
ไม่ทำ	36	72.00
ทำบางครั้ง	14	28.00
ทำประจำ	0	0.00
การนำผลการทำฟาร์มมาวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อนำไปใช้ในการจัดการผลิตรอบต่อไป		
ไม่ทำ	37	74.00
ทำบางครั้ง	13	26.00
ทำประจำ	0	0.00

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการจัดการการผลิตในการผลิตถั่วฝักยาวของเกษตรกร ด้านการควบคุม ในตารางที่ 4.9 สรุปได้ดังนี้

การควบคุมแรงงานให้ปฏิบัติงานตามระยะเวลาที่กำหนด พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีการควบคุมแรงงานให้ปฏิบัติงานตามระยะเวลาที่กำหนด คิดเป็นร้อยละ 68.00 รองลงมาคือ มีการควบคุมแรงงานให้ปฏิบัติงานตามระยะเวลาที่กำหนดเป็นบางครั้ง คิดเป็นร้อยละ 20.00 และมีการควบคุมแรงงานให้ปฏิบัติงานตามระยะเวลาที่กำหนดเป็นประจำ คิดเป็นร้อยละ 12.00

การควบคุมงบประมาณค่าใช้จ่ายให้เป็นไปตามที่กำหนด พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีการควบคุมงบประมาณค่าใช้จ่ายให้เป็นไปตามที่กำหนด คิดเป็นร้อยละ 54.00 รองลงมาคือ มีการควบคุมงบประมาณค่าใช้จ่ายให้เป็นไปตามที่กำหนดเป็นบางครั้ง คิดเป็นร้อยละ 44.00 และมีการควบคุมงบประมาณค่าใช้จ่ายให้เป็นไปตามที่กำหนดเป็นประจำ คิดเป็นร้อยละ 2.00

การจดบันทึกข้อมูลต่างๆ ของฟาร์ม (ด้านการผลิตและการตลาด) เป็นลายลักษณ์อักษร พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีการจดบันทึกข้อมูลต่างๆ ของฟาร์ม (ด้านการผลิตและการตลาด) เป็นลายลักษณ์อักษร คิดเป็นร้อยละ 70.00 นอกนั้นมีการจดบันทึกข้อมูลต่างๆ ของฟาร์ม (ด้านการผลิตและการตลาด) เป็นลายลักษณ์อักษรเป็นบางครั้ง คิดเป็นร้อยละ 30.00

การนำข้อมูลจากการจดบันทึกมาวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทน พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีการนำข้อมูลจากการจดบันทึกมาวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทน คิดเป็นร้อยละ 72.00 นอกนั้นมีการนำข้อมูลจากการจดบันทึกมาวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนเป็นบางครั้ง คิดเป็นร้อยละ 28.00

การนำผลการทำฟาร์มมาวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อนำไปใช้ในการจัดการผลิตรอบต่อไป พบว่า พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีการนำผลการทำฟาร์มมาวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อนำไปใช้ในการจัดการผลิตรอบต่อไป คิดเป็นร้อยละ 74.00 นอกนั้นมีการนำผลการทำฟาร์มมาวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อนำไปใช้ในการจัดการผลิตรอบต่อไปเป็นบางครั้ง คิดเป็นร้อยละ 26.00

ตอนที่ 3 ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตถั่วฝักยาวของเกษตรกร

3.1 เครื่องจักรและอุปกรณ์การเกษตรในการผลิตถั่วฝักยาว

ผลการศึกษาการใช้เครื่องจักรและอุปกรณ์ในการผลิตถั่วฝักยาว ดังตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 จำนวนและร้อยละของข้อมูลเครื่องจักรและอุปกรณ์การเกษตรของเกษตรกร

(N = 50)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
อุปกรณ์พื้นฐานทางการเกษตร	50	100.00
เครื่องสูบน้ำ	22	44.00
รถไถนาเดินตาม	20	40.00
เครื่องพ่นสารเคมีสะพายหลังแบบเครื่องยนต์	50	100.00
เครื่องพ่นสารเคมีสะพายหลังแบบมือโยก	27	54.00
รถเข็น	22	44.00
รถจักรยานยนต์	30	60.00
รถยนต์	5	10.00
เรือดัดเครื่องยนต์ (ใช้สำหรับการให้น้ำ)	24	48.00
ท่อน้ำ	20	40.00
ปั้มน้ำ	2	4.00
กระบวย (ใช้สำหรับการให้น้ำ)	26	52.00

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเครื่องจักรและอุปกรณ์การเกษตรในการผลิตถั่วฝักยาวของเกษตรกร ในตารางที่ 4.10 สรุปได้ดังนี้

เกษตรกรทุกรายมีอุปกรณ์พื้นฐานทางการเกษตรและเครื่องพ่นสารเคมีสะพายหลังแบบเครื่องยนต์ คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมาคือ รถจักรยานยนต์ คิดเป็นร้อยละ 60.00 เครื่องพ่นสารเคมีสะพายหลังแบบมือโยก คิดเป็นร้อยละ 54.00 กระบวย (ใช้สำหรับการให้น้ำ) คิดเป็นร้อยละ 52.00 เรือดัดเครื่องยนต์ (ใช้สำหรับการให้น้ำ) คิดเป็นร้อยละ 48.00 เครื่องสูบน้ำและรถเข็น คิดเป็นร้อยละ 44.00 รถไถนาเดินตามและท่อน้ำ คิดเป็นร้อยละ 40.00 รถยนต์ คิดเป็นร้อยละ 10.00 และปั้มน้ำ คิดเป็นร้อยละ 4.00 ตามลำดับ

3.2 ต้นทุนการผลิตถั่วฝักยาวของเกษตรกร

การวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตถั่วฝักยาวของเกษตรกรในอำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี ประกอบด้วยการศึกษาต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่ จำแนกเป็นต้นทุนที่เป็นเงินสดและต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสด ตามองค์ประกอบ ดังนี้

3.2.1 ต้นทุนผันแปร ประกอบด้วย ค่าแรงงาน ค่าวัสดุ และค่าเสียโอกาส
ค่าแรงงานและวัสดุ ดังนี้

1) ค่าแรงงาน

(1) ค่าแรงงานที่เป็นเงินสด เป็นค่าใช้จ่ายของเกษตรกรที่จ่ายค่าจ้างแรงงานคนและเครื่องจักรกลเป็นเงินสดตามกระบวนการเตรียมดิน การปลูก การปฏิบัติดูแลรักษา และการเก็บเกี่ยว

(2) ค่าแรงงานที่ไม่เป็นเงินสด เป็นค่าใช้จ่ายจากการประเมินของเกษตรกรที่ใช้แรงงานคนหรือเครื่องจักรกลของตนเองหรือครอบครัวตามกระบวนการเตรียมดิน การปลูก การปฏิบัติดูแลรักษา และการเก็บเกี่ยว โดยประเมินจากค่าจ้างแรงงานคนและเครื่องจักรกลในท้องถิ่น

2) ค่าวัสดุ

(1) ค่าวัสดุที่เป็นเงินสด เป็นค่าใช้จ่ายของเกษตรกรที่จ่ายเป็นเงินสด ในการผลิตถั่วฝักยาว ได้แก่ ค่าเมล็ดพันธุ์ ค่าปุ๋ย ค่าสารป้องกันกำจัดศัตรูพืช ค่าอุปกรณ์ทำค้ำ และค่าน้ำมันเชื้อเพลิง

(2) ค่าวัสดุที่ไม่เป็นเงินสด เป็นค่าใช้จ่ายจากการประเมินที่เกษตรกรใช้วัสดุของตนเองและครอบครัวในการผลิตถั่วฝักยาว

3) ค่าเสียโอกาส เป็นการประเมินผลตอบแทนที่คาดว่าเกษตรกรจะได้รับหากนำเงินลงทุนที่ใช้ในการผลิตไปฝากธนาคาร โดยคิดค่าเสียโอกาสเงินลงทุนตามอัตราดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ในระยะเวลาที่ทำการศึกษาโดยอ้างอิงจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร คือ อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 1.35 ต่อปี (ฝากประจำ 6 เดือน)

3.2.2 ต้นทุนคงที่ ประกอบด้วย ค่าใช้ที่ดิน ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์เครื่องจักรกลการเกษตร และค่าเสียโอกาสเงินลงทุนอุปกรณ์เครื่องจักรกลการเกษตร ดังนี้

1) ค่าใช้ที่ดิน

(1) ค่าใช้ที่ดินที่เป็นเงินสด เป็นค่าใช้จ่ายของเกษตรกรที่จ่ายค่าเช่าที่ดิน และค่าภาษีที่ดินเป็นเงินสด

(2) ค่าใช้ที่ดินที่ไม่เป็นเงินสด เป็นค่าใช้จ่ายจากการประเมินการใช้ที่ดินของเกษตรกรหรือของครอบครัว โดยประเมินจากค่าเช่าที่ดินในท้องถิ่น

2) ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์เครื่องจักรกลการเกษตร เป็นการประเมินค่าใช้จ่ายในการใช้อุปกรณ์เครื่องจักรกลการเกษตรในปีการผลิต 2558 โดยการคำนวณค่าเสื่อมราคาแบบเส้นตรง (Straight line) ดังสมการ

$$\text{ค่าเสื่อม} = \frac{\text{มูลค่าทรัพย์สิน} - \text{มูลค่าซาก}}{\text{อายุการใช้งาน}}$$

โดยคำนวณจากระยะเวลาของการใช้งาน ดังนี้

$$\text{ค่าเสื่อม} = \frac{(\text{มูลค่าทรัพย์สิน} - \text{มูลค่าซาก}) \times \text{ร้อยละของการใช้งาน}}{\text{อายุการใช้งาน}}$$

3) ค่าเสียโอกาสเงินลงทุนอุปกรณ์เครื่องจักรกลการเกษตร เป็นการประเมินผลตอบแทนที่คาดว่าเกษตรกรจะได้รับหากไม่นำเงินไปลงทุนในการซื้ออุปกรณ์เครื่องจักรกลการเกษตรเพื่อใช้ในการผลิตถั่วฝักยาว แด่นำไปฝากธนาคาร โดยคิดค่าเสียโอกาสเงินลงทุนอุปกรณ์เครื่องจักรกลการเกษตร ในปีการผลิต 2558 โดยอ้างอิงอัตราดอกเบี้ยเงินฝากจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อัตราร้อยละ 1.35 ต่อปี (ฝากประจำ 6 เดือน) ดังสมการ (สุภาพร บงสุนันท์, 2554)

$$\text{ค่าเสียโอกาสเงินลงทุนอุปกรณ์เครื่องจักรกลการเกษตร} = \frac{(\text{มูลค่าทรัพย์สิน} + \text{มูลค่าซาก}) \times \text{อัตราดอกเบี้ย}}{2}$$

การวิเคราะห์ต้นทุนการจัดการการผลิตถั่วฝักยาวของเกษตรกรในอำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการศึกษามีรายละเอียด ดังตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 ต้นทุนการผลิตถั่วฝักยาวของเกษตรกร

หน่วย: บาท/ไร่ (N = 50)

รายการ	การผลิตถั่วฝักยาว			
	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	ร้อยละ
1. ต้นทุนผันแปร	14,989.13	17,044.02	32,033.15	87.37
1.1 ค่าแรงงาน	5,560.75	16,976.57	22,537.32	61.47
เตรียมดิน	1,215.16	397.42	1,612.58	4.40
การปลูก	174.62	808.39	983.01	2.68
การปฏิบัติดูแลรักษา	252.04	5,122.80	5,374.84	14.66
การเก็บเกี่ยว	3,918.93	10,647.96	14,566.89	39.73
1.2 ค่าวัสดุ	9,428.38	0.00	9,428.38	25.72
ค่าเมล็ดพันธุ์	468.93	0.00	468.93	1.28
ค่าปุ๋ย	2,944.46	0.00	2,944.46	8.03
ค่าสารป้องกันกำจัดศัตรูพืช	2,908.98	0.00	2,908.98	7.94
ค่าอุปกรณ์ทำค้าง	1,808.16	0.00	1,808.16	4.93
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	1,297.85	0.00	1,297.85	3.54
1.3 ค่าเสียโอกาสเงินลงทุน	0.00	67.45	67.45	0.18
2. ต้นทุนคงที่	2,342.11	2,287.79	4,629.90	12.63
ค่าใช้ที่ดิน	2,342.11	1,689.19	4,031.30	11.00
ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตร	0.00	572.31	572.31	1.56
ค่าเสียโอกาสเงินลงทุนอุปกรณ์การเกษตร	0.00	26.29	26.29	0.07
3. ต้นทุนรวมต่อไร่	17,331.24	19,331.81	36,663.05	100.00
ร้อยละ	47.27	52.73	100.00	

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลต้นทุนการผลิตถั่วฝักยาวของเกษตรกร ในตารางที่ 4.11 สรุปได้ดังนี้

เกษตรกรมีต้นทุนรวมเฉลี่ยต่อไร่ 36,663.05 บาท โดยจำแนกเป็นต้นทุนที่เป็นเงินสด 17,331.24 บาท คิดเป็นร้อยละ 47.27 และต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสด 19,331.81 บาท คิดเป็นร้อยละ 52.73 โดยเมื่อพิจารณาจากต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่ ดังนี้

ต้นทุนผันแปร ต้นทุนผันแปรในการจัดการการผลิตถั่วฝักยาวของเกษตรกร พบว่า มีต้นทุนผันแปรรวมเฉลี่ยต่อไร่ 32,033.15 บาท คิดเป็นร้อยละ 87.37 ของต้นทุนรวมทั้งหมด โดยคิด

เป็นค่าแรงงานเฉลี่ยต่อไร่ 22,537.32 บาท ค่าวัสดุเฉลี่ยต่อไร่ 9,428.38 บาท และค่าเสียโอกาสเงินลงทุนเฉลี่ยต่อไร่ 67.45 บาท คิดเป็นร้อยละ 61.47, 25.72 และ 0.18 ตามลำดับ โดยเกษตรกรมีต้นทุนเฉลี่ยต่อไร่ในการกระบวนการเก็บเกี่ยวมากที่สุด 14,566.89 บาท คิดเป็นร้อยละ 39.73 และมีต้นทุนค่าวัสดุในการใช้ปุ๋ยมากที่สุด 2,944.46 บาท คิดเป็นร้อยละ 8.03

ต้นทุนคงที่ ต้นทุนคงที่ในการจัดการการผลิตถั่วฝักยาวของเกษตรกร พบว่า มีต้นทุนคงที่รวมเฉลี่ยต่อไร่ 4,629.90 บาท คิดเป็นร้อยละ 12.63 ของต้นทุนรวมทั้งหมด โดยมีต้นทุนค่าใช้ที่ดินมากที่สุดเฉลี่ยต่อไร่ 4,031.30 บาท รองมาคือ ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์เครื่องจักรกลการเกษตร 572.31 บาท และค่าเสียโอกาสเงินลงทุนอุปกรณ์เครื่องจักรกลการเกษตร 26.29 บาท คิดเป็นร้อยละ 11.00, 1.56 และ 0.07 ตามลำดับ

3.3 ปริมาณผลผลิตและผลตอบแทนการผลิตถั่วฝักยาวของเกษตรกร

การวิเคราะห์ผลตอบแทนการผลิตถั่วฝักยาวของเกษตรกรในอำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี ประกอบด้วยการศึกษาจากปริมาณผลผลิต ราคาผลผลิต ผลตอบแทนหรือรายได้รวม ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปร ผลตอบแทนเหนือต้นทุนที่เป็นเงินสด และกำไร โดยการคำนวณดังนี้

$$\begin{aligned}\text{รายได้รวม} &= \text{ปริมาณผลผลิต} \times \text{ราคาผลผลิตที่จำหน่าย} \\ \text{ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปร} &= \text{รายได้รวม} - \text{ต้นทุนผันแปรรวม} \\ \text{ผลตอบแทนเหนือต้นทุนที่เป็นเงินสด} &= \text{รายได้รวม} - \text{ต้นทุนที่เป็นเงินสดรวม} \\ \text{กำไร} &= \text{รายได้รวม} - \text{ต้นทุนรวม}\end{aligned}$$

ผลการวิเคราะห์ ดังตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 ปริมาณผลผลิตและผลตอบแทนการผลิตถั่วฝักยาวของเกษตรกร

(N = 50)

รายการ	ค่าเฉลี่ย
ปริมาณผลผลิต (กิโลกรัม/ไร่)	2,905.74
ราคาจำหน่าย (บาท/กิโลกรัม)	27.58
ต้นทุนรวมทั้งหมด	36,663.05
ต้นทุนที่เป็นเงินสด	17,331.24
ต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสด	19,331.81
ต้นทุนผันแปร	32,033.15
ต้นทุนคงที่	4,629.90
รายได้รวม (บาท/ไร่)	80,140.31
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปร (บาท/ไร่)	48,107.16
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนที่เป็นเงินสด (บาท/ไร่)	62,809.07
กำไร (บาท/ไร่)	43,477.16
กำไร (บาท/กิโลกรัม)	14.96

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลปริมาณผลผลิตและผลตอบแทนการจัดการการผลิตถั่วฝักยาวของเกษตรกร ในตารางที่ 4.12 สรุปได้ดังนี้

ปริมาณผลผลิต พบว่า เกษตรกรมีปริมาณผลผลิตถั่วฝักยาวเฉลี่ย 2,905.74 กิโลกรัมต่อไร่

ราคาผลผลิต พบว่า เกษตรกรจำหน่ายผลผลิตเฉลี่ยต่อกิโลกรัมเท่ากับ 27.58 บาท

ต้นทุนรวม พบว่า เกษตรกรมีต้นทุนรวมเฉลี่ยต่อไร่ 36,663.05 บาท

รายได้รวม พบว่า เกษตรกรมีรายได้รวมทั้งหมดเฉลี่ยต่อไร่ 80,140.31 บาท

ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปร พบว่า เกษตรกรมีผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรทั้งหมดเฉลี่ยต่อไร่ 48,107.16 บาท

ผลตอบแทนเหนือต้นทุนที่เป็นเงินสด พบว่า พบว่า เกษตรกรมีผลตอบแทนเหนือต้นทุนที่เป็นเงินสดทั้งหมดเฉลี่ยต่อไร่ 62,809.07 บาท

กำไร พบว่า เกษตรกรมีกำไรทั้งหมดเฉลี่ยต่อไร่ 43,477.16 บาท และมีกำไรเฉลี่ยต่อกิโลกรัม 14.96 บาท

ตอนที่ 4 ปัญหาในการผลิตถั่วฝักยาวของเกษตรกร

ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการผลิตถั่วฝักยาวของเกษตรกร ผลการศึกษามีรายละเอียด ดังตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการผลิตถั่วฝักยาวของเกษตรกร

(N = 50)

ประเด็นปัญหา	ระดับปัญหา				μ	S.D.	ระดับปัญหา
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีปัญหา			
1. ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ	1 (2.0)	7 (14.0)	24 (48.0)	18 (36.0)	1.82	0.748	น้อย
2. ภาวะภัยแล้ง ขาดแคลนน้ำ	4 (8.0)	30 (60.0)	14 (28.0)	2 (4.0)	2.72	0.671	ปานกลาง
3. คุณภาพเมล็ดพันธุ์ ไม่สม่ำเสมอ (เมล็ดพันธุ์ปน)	33 (66.0)	14 (28.0)	2 (4.0)	1 (2.0)	3.58	0.673	มาก
4. การระบาดของโรค	4 (8.0)	45 (90.0)	1 (2.0)	0 (0.0)	3.06	0.314	ปานกลาง
5. การระบาดของแมลงศัตรู	4 (8.0)	38 (76.0)	8 (16.0)	0 (0.0)	2.92	0.488	ปานกลาง
6. ราคาผลผลิตไม่แน่นอน	25 (50.0)	19 (38.0)	6 (12.0)	0 (0.0)	3.42	0.697	มาก
7. ปุ๋ยราคาแพง	37 (74.0)	13 (26.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	3.72	0.443	มาก
8. สารป้องกันกำจัดศัตรูพืช ราคาสูง	36 (72.0)	11 (22.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	3.66	0.593	มาก
9. ราคาอุปกรณ์การทำค้างสูง	29 (58.0)	21 (42.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	3.58	0.499	มาก
10. ค่าจ้างแรงงานสูง	2 (4.0)	23 (46.0)	8 (16.0)	17 (34.0)	2.20	0.969	น้อย
รวม					30.70	2.252	ปานกลาง

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการผลิตถั่วฝักยาวของเกษตรกร ในตารางที่ 4.13 สรุปได้ดังนี้

ปัญหาดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ให้ระดับปัญหาดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำอยู่ในระดับน้อย

ปัญหาภาวะภัยแล้ง ขาดแคลนน้ำ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ให้ระดับปัญหาภาวะภัยแล้ง ขาดแคลนน้ำอยู่ในระดับปานกลาง

ปัญหาคุณภาพเมล็ดพันธุ์ไม่สม่ำเสมอ (เมล็ดพันธุ์ปน) พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ให้ระดับปัญหาคุณภาพเมล็ดพันธุ์ไม่สม่ำเสมอ (เมล็ดพันธุ์ปน) อยู่ในระดับมาก

ปัญหาการระบาดของโรค พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ให้ระดับปัญหาการระบาดของโรคอยู่ในระดับปานกลาง

ปัญหาการระบาดของแมลงศัตรู พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ให้ระดับปัญหาการระบาดของแมลงศัตรูอยู่ในระดับปานกลาง

ปัญหาราคาผลผลิตไม่แน่นอน พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ให้ระดับปัญหาราคาผลผลิตไม่แน่นอนอยู่ในระดับมาก

ปัญหาปุ๋ยราคาแพง พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ให้ระดับปัญหาปุ๋ยราคาแพงอยู่ในระดับมาก

ปัญหาสารป้องกันกำจัดศัตรูพืชราคาสูง พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ให้ระดับปัญหาสารป้องกันกำจัดศัตรูพืชราคาสูงอยู่ในระดับมาก

ปัญหาราคาอุปกรณ์การทำค้างสูง พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ให้ระดับปัญหาราคาอุปกรณ์การทำค้างสูงอยู่ในระดับมาก

ปัญหาค่าจ้างแรงงานสูง พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ให้ระดับปัญหาค่าจ้างแรงงานสูงอยู่ในระดับน้อย

โดยที่ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการผลิตถั่วฝักยาวของเกษตรกรโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง